

זה קרה בי 1975

(המשך מעמוד 11)

הבינלאומית ביקשה לטשטש את לאומיותו על העם היהודי ולהפכה לעדה יהודית. אולם סטאלין (כפעם הראשונה שמע איוואן את השם הגדול מבוסא ללא כל הטעמה מיוחדת. כאילו היה שם רגיל) לימד אותנו כי דווקא בעולם הקומוניסטי זכאי כל עם לפתח את לאומיותו באין מפריע.

איוואן נדהם. אבל... אבל... הציונות... מכשיר אימפריאליסטי... שובניזם מחרחר-מלחמה..."

"טימטוס" רעם המנהיג. הפעם ללא סבלנות. "טימטוס מוחלט. שעליך לשכוח אותו מיד! זוהי אחת הסטיות השמאליות של קבוצת הבוגדים שהסתננו לצמרת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ושהצלחנו סוף-סוף להסלה בשבועות האחרונים!" הוא הפסיק לרגע. כאילו ביקש להרגיע את עצמו. קולו חזר לקצבו הרגיל. "שמע נא, איוואן איוואנוביץ, וזכור זאת היטב. הציונות היא תנועת-השיחור של העם היהודי, וכמו כל תנועת-שיחור עלינו לתמוך בה. סטאלין עצמו אמר ביאלטה שהוא ציוני. רק בעזרתו קמה מדינת-ישראל. הממשלה הסובייטית הצביעה בעדה באו"ם, סיפקה לה את הנשק במלחמת שיחורה והכירה בה ראשונה להלכה. אנחנו נתנו לה את העליה הגדולה בשנים הראשונות לקיומה, מן הרפובליקות הסובייטיות של פולין, הונגריה ורומניה."

"אבל ישראל בגדה בנו, לא כן?" התעקש איוואן איוואנוביץ באומץ-לב שהפליא גם אותו עצמו. "היא הפכה למכשיר אמריקאי, לא כן? היא בעטה ביד שהיתה מושטת לעזרתה, לא כן?"

"נכון, נכון, חייך המנהיג. אולם התורה הגדולה של מארקס וסטאלין אינה מושפעת מפעולותיהם הקטנות של אנשים קטנים. מנהיגי ישראל בגדו בציונות. הם נגררו לזרועות פאשיזם יש-ראלי. אנחנו נציל את הציונות. לכן קראתי לך."

"לי?"

"כן, לך. איוואן איוואנוביץ. אני עקבתי בשנים האחרונות אחרי מעשיך. אתה צעיר מוכשר, אולי לא מקורי ביותר, אבל ממושפע, וזה חשוב יותר בשלב הנוכחי של המהפכה. אתה יהודי. אחד מאבותיך היה, כמדומני, בישוף יהודי או משהו דומה לזה. אני מטיל עליך תפקיד בעל חשיבות היסטורית. שים לב."

הסטאלין ניגש אל הקיר, משך בתנועה חדה בוילון שכיסה את כולו. מאחוריו נתגלתה מפתיענק. איוואן לא ראה עוד כדוגמתה. ברית-המועצות, מברלין עד סאיגון, היתה צנועה בצבע אדום. אמריקה היתה צנועה בצבע צהוב. כל שאר הארצות היו צבועות בעשרות גוונים שונים של כתום, בהתאם לקירבתן לגוש הסובייטי.

"אנחנו נכנסים לשלב המכריע של המאבק על השלטון בעולם. תוך שנים ספורות תיפול ההכרעה, או אנחנו או הקאפיטליסטים. טיפשים מדברים עדיין על מלחמת-עולם. הם לא יודעים על מה הם מדברים. מאז שהישלמה פצצת הקובאלט, לא תיתכן עוד מלחמת-עולם, כי גם אנחנו וגם האמריקאים נושמו תוך שעתים מהתחלתה. ההכרעה תיפול עליידי מאבק פנימי בכל עשרות הארצות האלה."

ידו של המנהיג עברה בתנועה גורפנית על פני דרום אסיה, אפריקה, אירופה ודרום-אמריקה — בשטח ההפקר הזה. היד חזרה לים התיכון, נחה לרגע על הפס הקטן שנשא את השם ישראל. "זוהי ארץ-מפתח. חשובה מאד. נקודת-החיבור של אפריקה ואסיה. אחד המוצבים במאבק. אתה, איוואן איוואנוביץ, תכבוש אותה."

ממשלת ישראל מחליטה

א הוד אבריאל הימהם. דממה רקה השתררה בחדר הגדול ידו מישרד ראש-הממשלה.

רק מתימספר ידעו מה גרם לשיבה של-אמרמנין זו. אולם הכל חשו כי קרה משהו חסרת-קרי, כי מלבד חברי ממשלתו הזמין אבריאל גם את הרמטכ"ל, שגיריו במוסקבה ובושינגטון, מספר פקידים בכירים וחבריי-כנסת חשובים, מנהיגים קשישים שפרשו מן הפעולה הפוליטית אחרי "מרד הצעירים" המפורסם של שנת 1963.

"ניגש ישר לעניין, פתח ראש-הממשלה נמרצות, ללא הקדמה. אנחנו עומדים לפני ההחלטה הגורלית ביותר מאז החליט דוד בן-גוריון להכריז על הקמת המדינה. נשמע מה בפי אריק."

איש לא קרא להוד מעלתו, שגריר מדינת ישראל במוסקבה, מר ארד ארדון, אלא בכינויו זה. "אריק", שריד מן התקופה שבה היה עדיין ילד-פלא מכפרי-זית, מנהיג המשמרת הצעירה של מפא"י, כשנים הראשונות אחרי התפטרותו התמישית (והסופית) של דוד בן-גוריון.

ברגע זה נראה בן 35 כמעט זקן, עיגולים כחולים של חוסר-שינה הקיפו את עיניו, שכאילו שקעו בחוריהם. היה ברור שמשו מעיק על אריק.

"כל העניין נמשך פחות משעה. היתה זאת פגישה הראשונה עם רודנקו, מאז סילק את יריביו ומינה את עצמו כראש-ממשלה. אני קורא את האגרת שנמסרה לי. ובכן: ממשלת ברית הר פובליקות הסוציאליסטיות המועצתיות, אחרי שרנה כבוד-ראש בכקשת ממשלת-ישראל, שזוגשה לראשונה כאגרתו של ראש ממשלת-ישראל מיום ה-13 באפריל 1949, והיתה כלולה באלף שלוש מאות חמש-ושבע איגרות של ממשלת-ישראל בעשרים השנים האחרונות, החליטה להסיר את ההגבלות על חופשי-ההגירה של אזרחים סובייטיים בני העם היהודי, בתנאי שאזרחים אלה יגורו למדינת-ישראל. תוך התחשבות בצרכיה המיוחדים של מדינת ישראל, תינתן זכות-בכורה למהגרים צעירים. הרשמת המועמדים להגירה תבוצע עליידי שרותי הממשלה הסובייטית, הורשימה הסופית תוגש לשגרירות-ישראל בבירת ברית-

ביתור

— על מדרגות בית הבימה — מול מגרדי-השחקים של „סולל בונה”

תלויים באמריקה. הם לא יקבלו את זה. יפסיקו את המענק והמגבית. יקימו נגדנו את צבאות ערב." שר החינוך, הזקן שבין הנוכחים, קפץ ממקומו כנשור-נחש. "אני מתפלא על דעתו של מר קולק. ברגע זה עלינו לברך ברוך שהחינוך קיבוצי-הגלויות הוא ציפור נפשנו. להציל חצי מליון יהודים יקרים מצפורני הטמיעה והטומאה, זוהי מטרה עילאית! שום קורבן שלנו אינו שקול נגד מטרה זו!"

כל שאר הנוכחים נחלקו על פי שתי הדעות. שר-הבטחון, יגאל ידין, תמך בעליה במלים נרגשות — מאתיים אלף חיילים מאומנים יכלו לשנות לחלוטין את מאזן-הכוחות במרחב, שהתכופף יותר ויותר לרעת ישראל, עד כי עמרו עתה 20 חיילים ערביים מול כל חיילי ישראל.

היועץ המישפטי הזכיר במלים יבשות כי לפי חוק השבות שנכלל כסעיף ראשון בחוקת המדינה משנת תשכ"א, אין כל אפשרות למנוע את העליה, וכי בית-הדין העליון כלי ספק יצווה על הממשלה לפתוח את השערים.

לעומת זאת הצביע שר-הדואר, שהיה גם מזכיר מפא"י, על ההשפעה המהפכנית של העליה על הרכב המפלגות. שר-האוצר הודיע שלא יהיה אחראי למשק המדינה אפילו לחצי-השנה הקרוב אם יפסק המענק האמריקאי, שהיה במשך דור שלם בסיס

המועצות תוך חודש ימים. הממשלה הסובייטית תשלים את כל ההכנות להגירה תוך חודשיים, עלימנת להבטיח שהעברתם של חצי מיליון המהגרים הראשונים תושלם תוך ששה חודשים, לפני סוף השנה 1975.

הבעת-הפנים של הנוכחים יכלה לשמש חומר לתריסר ציירים. טדי קולק, שר-החוק, היה הראשון שהתאושש. הוא ניסה לדבר בקול חסרת-הרגשות, ללא הצלחה רבה. "אתה חושב שזה תמרון פוליטי?" פנה לאריק.

השגריר הצעיר, מנומשי-הפנים, הרים את ידו בתנועה יגעה. "שאלתי את עצמי את אותה השאלה אלף פעמים ברכי ארצה. הגעתי למסקנה שלילית. אני חושב שרודנקו רציני. בעבר אסרו הרוסים את העליה מפני שחשבו כי אין תחליף לטכנאים ולמהנדסים היהודיים. מצב זה השתנה מזמן. הם גם לא חוששים שהיהודים יחדלו מלהיות קומוניסטים בעברם את הגבול. הצעיר רים האלה הם דור סובייטי שלישי. הם היו פינורים קומסר מולאים. הם היו חיילים וקצינים בצבא האדום. הם היו קומרי ניסטים — גם אם יגיעו הנה."

אכריאל סקר את פני היושבים מסביב למעגל. "עלינו לקבל החלטה עקרונית מיד, לפני שהעניין ייודע לעולם. אני מציע שכל אחד מן הנוכחים יביע בקיצור את דעתו, לפי התור." קולק היה הראשון. "נגד. לדעתי אין בכלל ויכוח. אנחנו